

A landscape photograph showing a grassy hillside with several bare trees, likely birches, under a clear blue sky. The text is overlaid on the upper part of the image.

Krajinně ekologické hodnocení vybraného území

1. Úvod

Jarní kvítí (S. K. Neuman)

„Sedmikrásky, jaterníky,
bílé, žluté sasanky,
petrklíče, koniklece,
plicník, blatouch, fialky
od poupat je pozoruji,
doufám, čekám, miluji,
až je toho náhle všude
plná stráň a plný les.
Dnem a nocí silná vášeň
tvoří, plodí bez hluku-
každý den se znovu zpíjím
do sladkého šílenství, ...“

VESELSKÁ LADA

Ó, hlohu, ty křivokališný obře,
ty večerní stíne, když páchneš,
povstalče šálivých větví,
jsi ukrutný prastrýc
s nemožnými kolci,
pozval ses na večeri,
která se podává
jako studený květnový talíř,
s myšími okraji
a předloňskou slámou
na popraskání huby!
„Mami, co to tam tlustě stojí?“
„Ale nic, ty má pastičko na prosík.
To je jenom duch mosazné trávy,
věštec nočních tkání,
rozmazaný knížepán z meze psích fialí!“

2. Základní údaje o území

- **Umístění** – region, kraj, katastrální území
- **Poloha** – orientační mapka 1: 50 000, rozloha
- **Hranice** – přirozené, umělé, blízkost většího města
- **Nadmořská výška** – rozsah
- **Popis prací v terénu**
- **ZCHÚ, přírodní park, biosférická rezervace, součást ÚSES apod.**

3. Charakteristika širších územních vztahů, přírodních a socioekonomických poměrů

3.1 BIOGEOGRAFICKÝ REGION

- *Začlenění do biogeografického regionu (Culek, 1996), stručný popis (rozloha, členění PF, reliéf, typické rostlinné formace) – členění individuální*

3.2 TYPY BIOCHOR

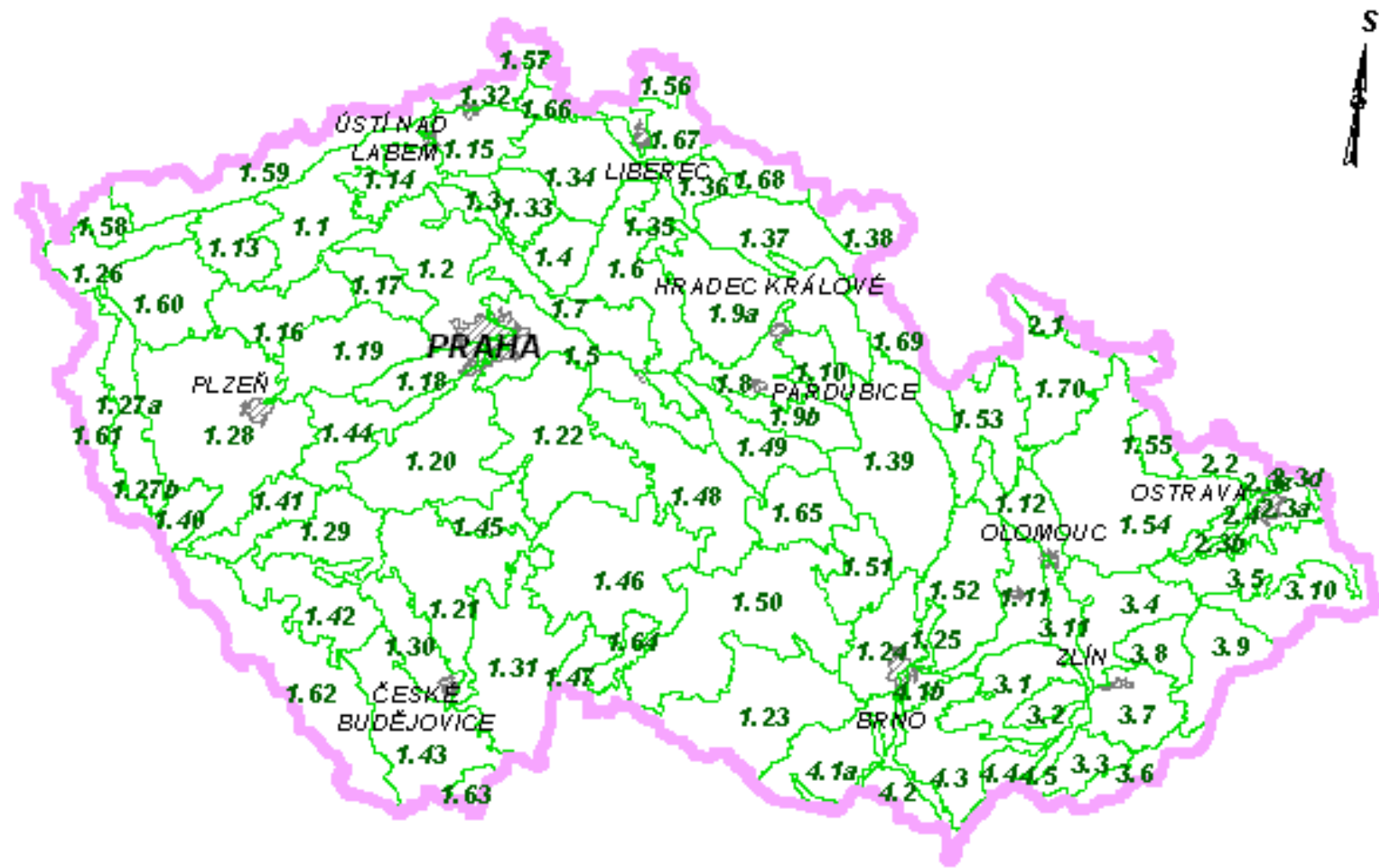
- *Vyšší **typologická** (opakovatelná) jednotka (nižší jednotka STG)*
- *V rámci jednoho bioregionu zpravidla 5-12 typů biochor (Culek, 2003)*

Typologické členění krajiny

- **Cíl** – vymežit typy (řady) územně nesouvislých segmentů krajiny, které se v krajině opakují, mají obdobné ekologické podmínky, jimž odpovídá relativně podobná biota
- Informace o určitých vlastnostech ekotopu a biocenózy
- Informace o určitých možnostech využití a způsobů péče
- **Opakovatelnost**
- *Lesní typ, biochora, STG, svaz*

Individuální členění krajiny

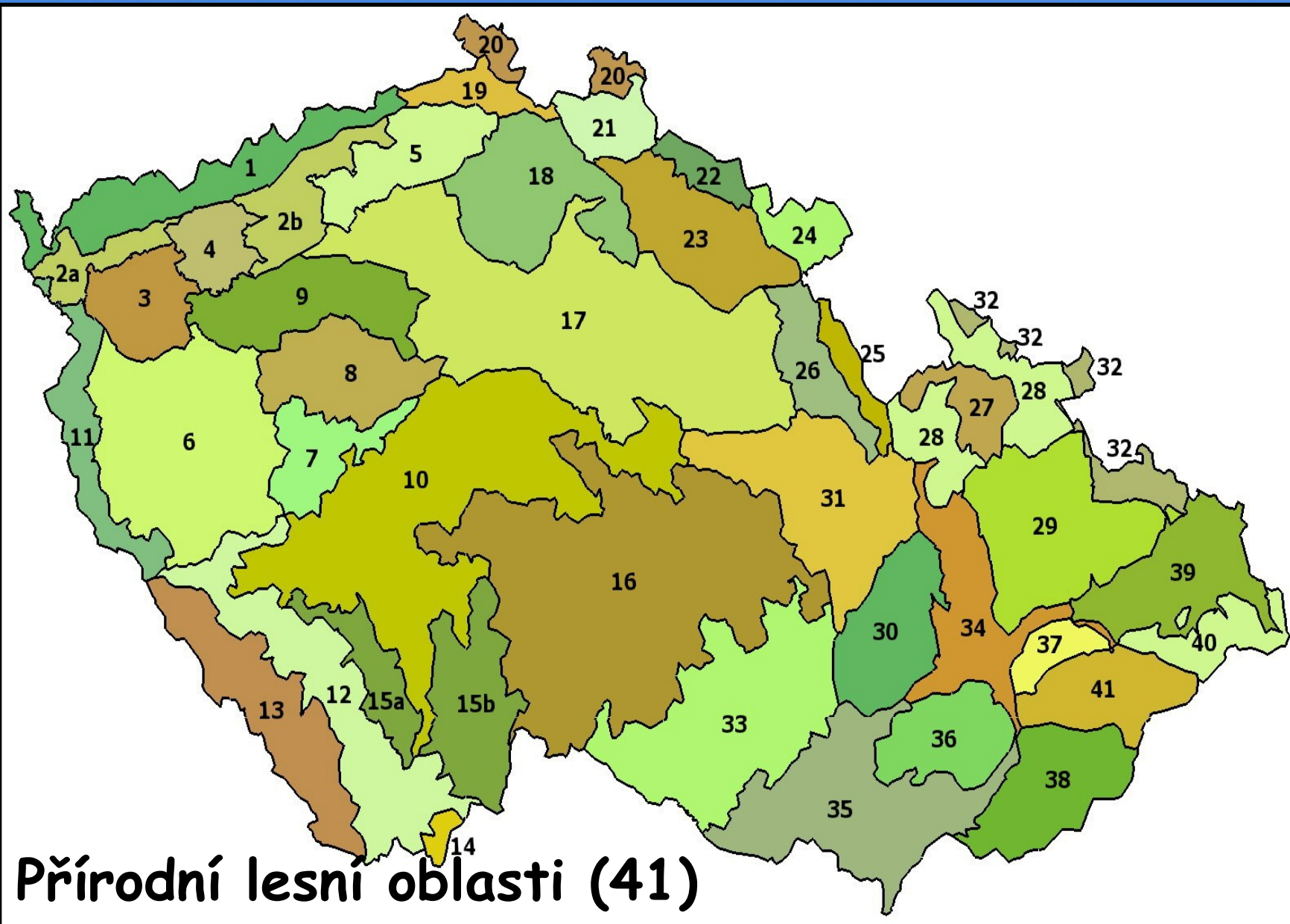
- **Cíl** – *vystihnout souvislé, z určitého hlediska relativně homogenní celky lišící se do určité míry složením bioty*
- **Jedinečnost, neopakovatelnost území**
- *Biogeografická provincie ($5 \cdot 10^5 - 10^6 \text{ km}^2$)*
- *Biogeografická podprovincie (10^5 km^2)*
- **Biogeografický region – bioregion ($10^2 - 10^3 \text{ km}^2$)**
- **PLO**

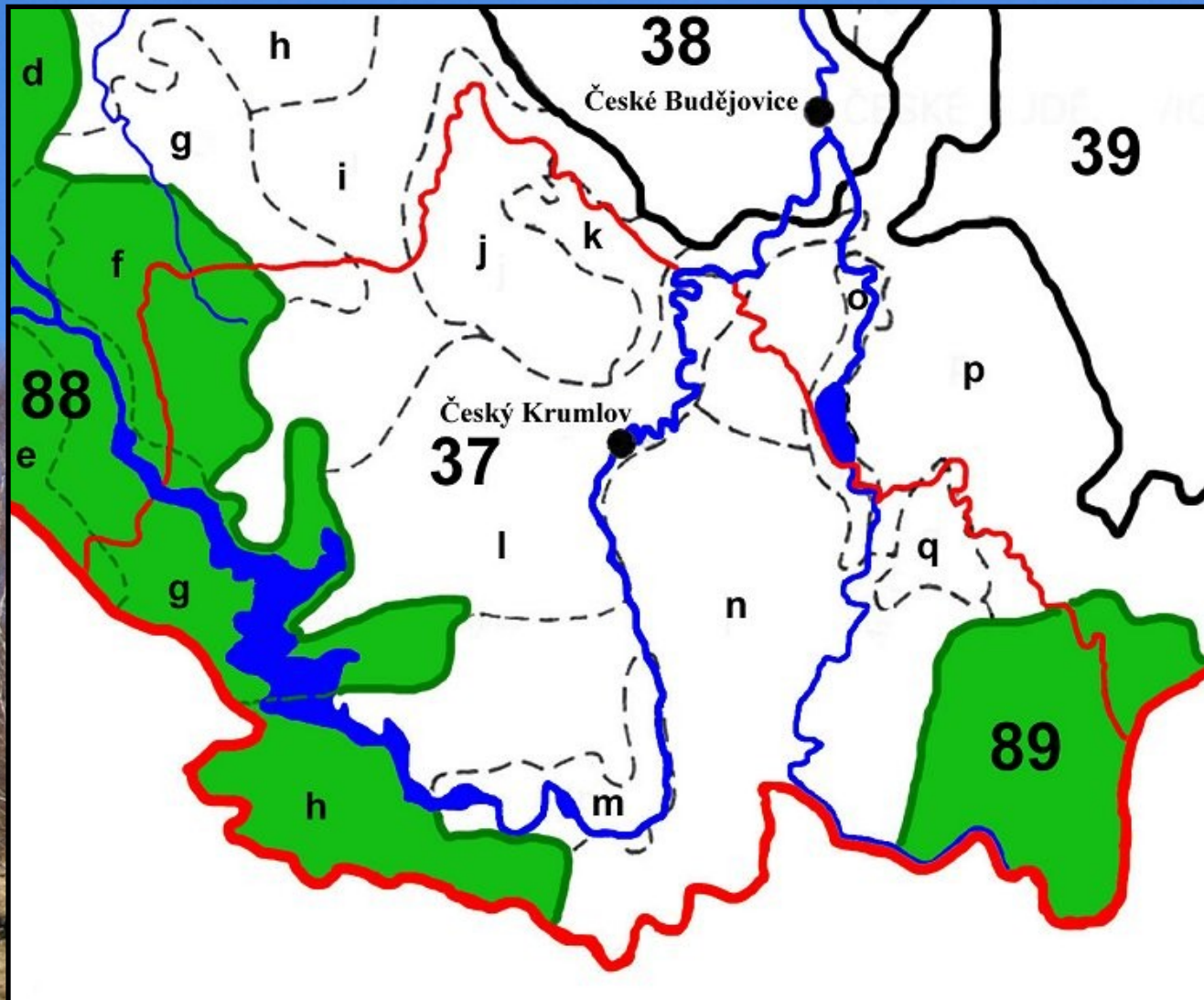
 Bioregiony ČR (číslo bioregionu)

 Hranice státu

 Velká města

Přírodní lesní oblasti (41)

DEMEK, J.: Fyzickogeografické regiony ČSR. 1 : 500 000,
Geografický ústav ČSAV, Brno, 1975

PŘÍRODNÍ POMĚRY

1. GEOMORFOLOGIE

- **system:** *Hercynský*
- **subsystem:** *Hercynské pohoří*
- **provincie:** *Česká Vysočina*
- **subprovincie:** *Šumavská*
- **oblast:** *Šumavská hornatina*
- **celek:** *Novohradské podhůří*
- **podcelek:** *Stropnická pahorkatina*
- **okrsek:** *Strážkovická pahorkatina*

ČESKÁ VYSOČINA

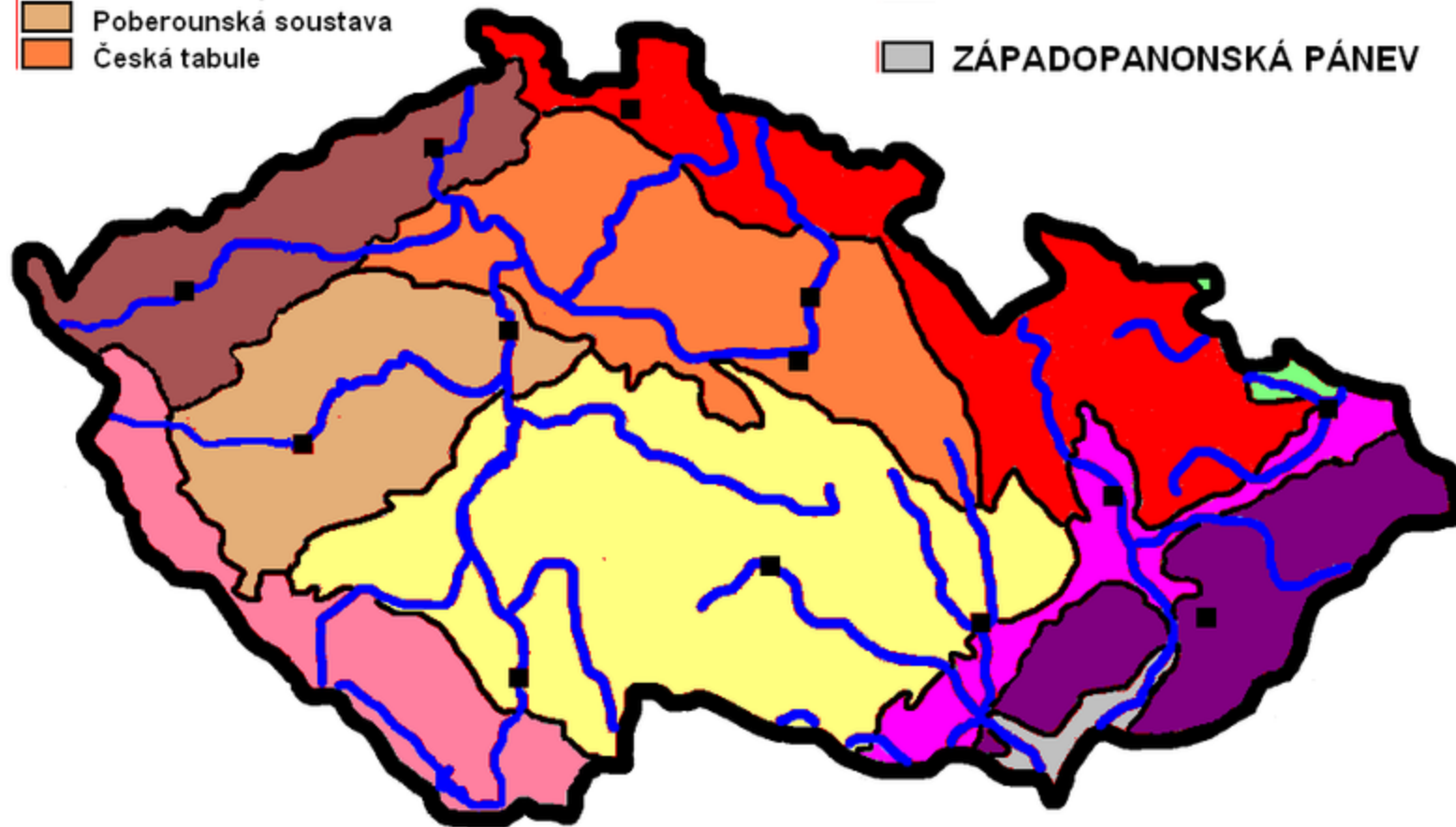
- Šumavská soustava
- Česko-moravská soustava
- Krušnohorská soustava
- Krkonošsko-jesenická soustava
- Poberounská soustava
- Česká tabule

ZÁPADNÍ KARPATY

- Vněkarpatské sníženiny
- Vnější Západní Karpaty

STŘEDOEVROPSKÁ NÍŽINA

ZÁPADOPANONSKÁ PÁNEV

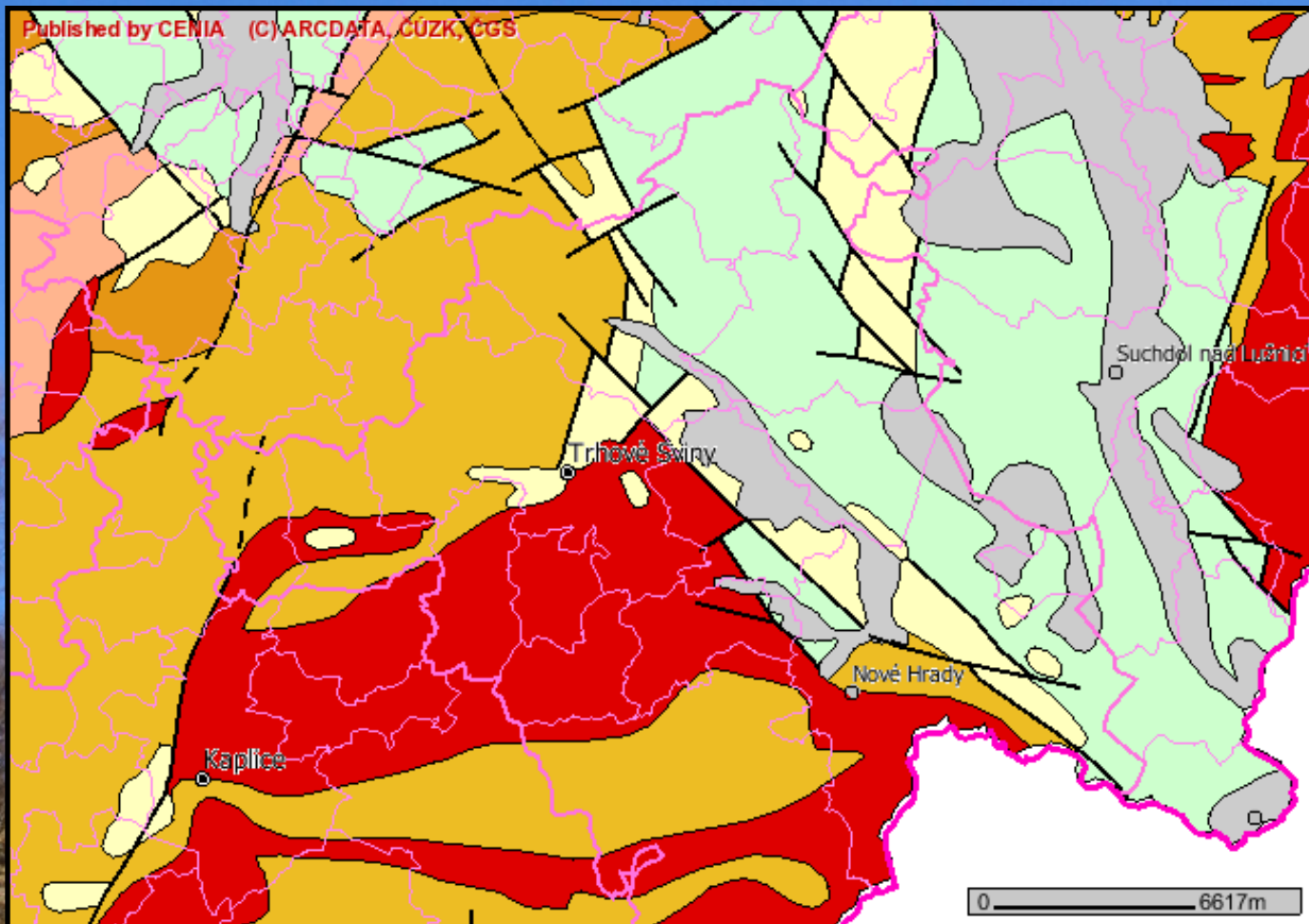

ZÁKLADNÍ GEOMORFOLOGICKÉ ČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY

PŘÍRODNÍ POMĚRY

2. GEOLOGIE

- ✓ *Stručný popis v rámci bioregionu (Culek, 1996)*
- ✓ *Konkrétní popis matečné horniny v zájmovém území (geologické mapy na www.env.cz, papírová podoba)*
- ✓ *Edice chráněná území ČR (AOPK ČR, Ekocentrum Brno)*

GeoCR - zlomy

- zlom zistený
- zlom predpokladaný

GeoCR - plochy

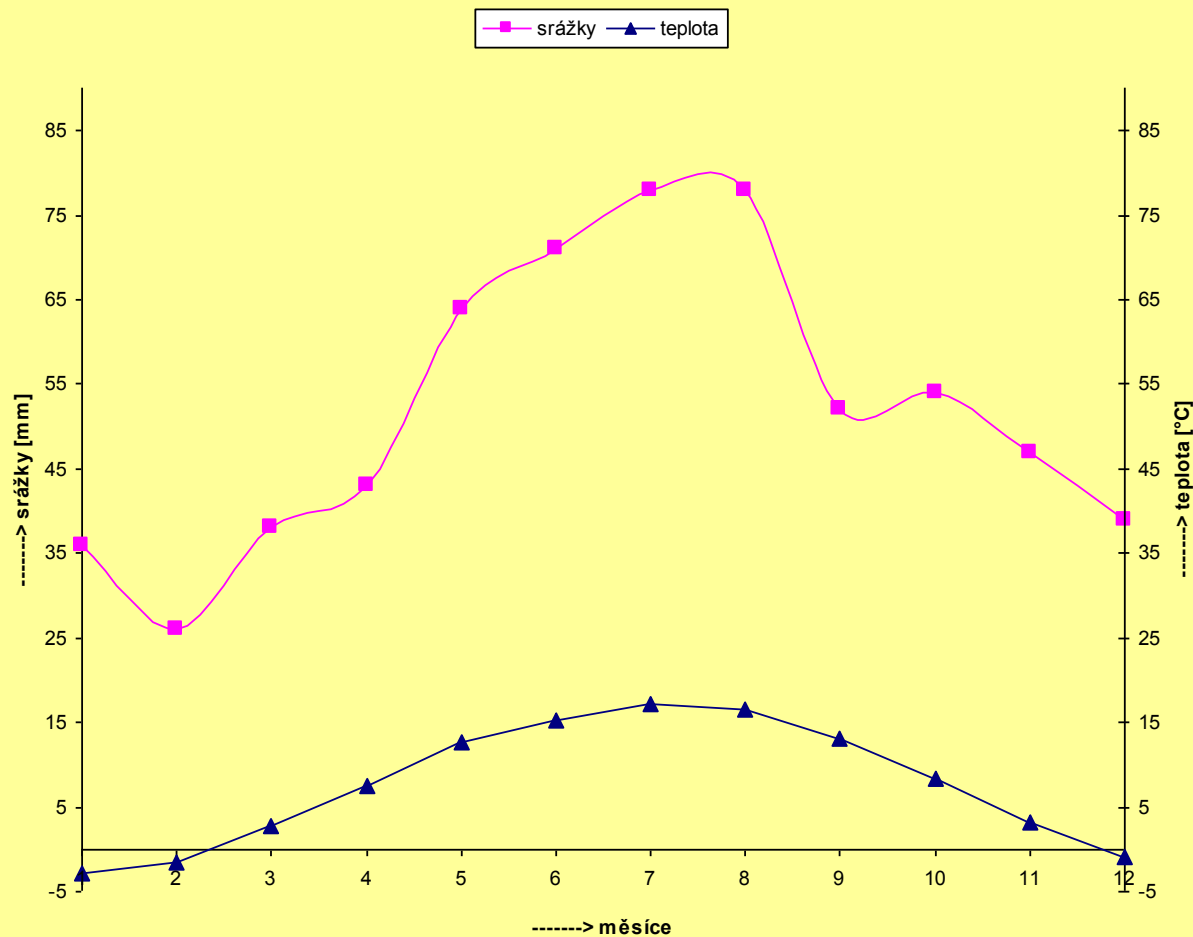
- diority a gabra, assyntské a variske
- granitoidy assyntské (zuly, granodiority)
- granodiority az diority (tonalitova rada)
- jednotvarna serie moldanubika (svorove ruly, pararuly az migmatity)
- kvarter (hliny, sprase, pesky, sterky)
- mezozoicke horniny (piskovce, jilovce)
- mezozoicke horniny alpinsky zvrasnene (piskovce, bridlice)
- ortoruly, granulity a velmi pokrocile migmatity v moldanubiku a proterozoiku
- paleozoicke horniny zvrasnene a metamorfované (fylity, svory)
- paleozoicke horniny zvrasnene, nemetamorfované (bridlice, droby, kremence, vapence)
- permokarbonske horniny (piskovce, slepence, jilovce)
- pestra serie moldanubika (svorove ruly, pararuly az migmatity s vlozkami vapencu, erlanu, kvarcitu, grafitu a amfibolitu)
- proterozoicke horniny assyntsky zvrasnene, s ruzna silnem variskem prepracovanem (bridlice, fylity, svory az pararuly)
- tercierni horniny (pesky, jily)
- tercierni horniny alpinsky zvrasnene (piskovce, bridlice)
- tmave granodiority, syenity (durbachitova rada)
- ultrabazity v moldanubiku a proterozoiku
- vulkanicke horniny tercierni (cedice, fonolity, tufy)
- vulkanicke horniny zcasti metamorfované, proterozoicke az paleozoicke (amfibolity, diabazy, melafyry, porfyry)
- zuly (granitova rada)

PŘÍRODNÍ POMĚRY

3. KLIMATICKÉ POMĚRY

- ✓ *Zařazení území dle klimatické rajonizace ČR (Quitt)*
- ✓ *Základní klimatické charakteristiky – prům.teplota, srážky, mrazové dny,...*
- ✓ **Zdroje:**
 - *Atlas podnebí České Republiky 1901 – 1950. ČHMÚ, Praha*
 - *Atlas podnebí Česka 1961 – 2000. ČHMÚ, UP Olomouc, MŽP, Praha. 2005*
 - *Klimatické mapy*

Klimadiagram

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
teplota [°C]	-2,9	-1,6	2,7	7,6	12,6	15,2	17,2	16,5	13,2	8,3	3,1	-0,9
srážky [mm]	36	26	38	43	64	71	78	78	52	54	47	39

PŘÍRODNÍ POMĚRY

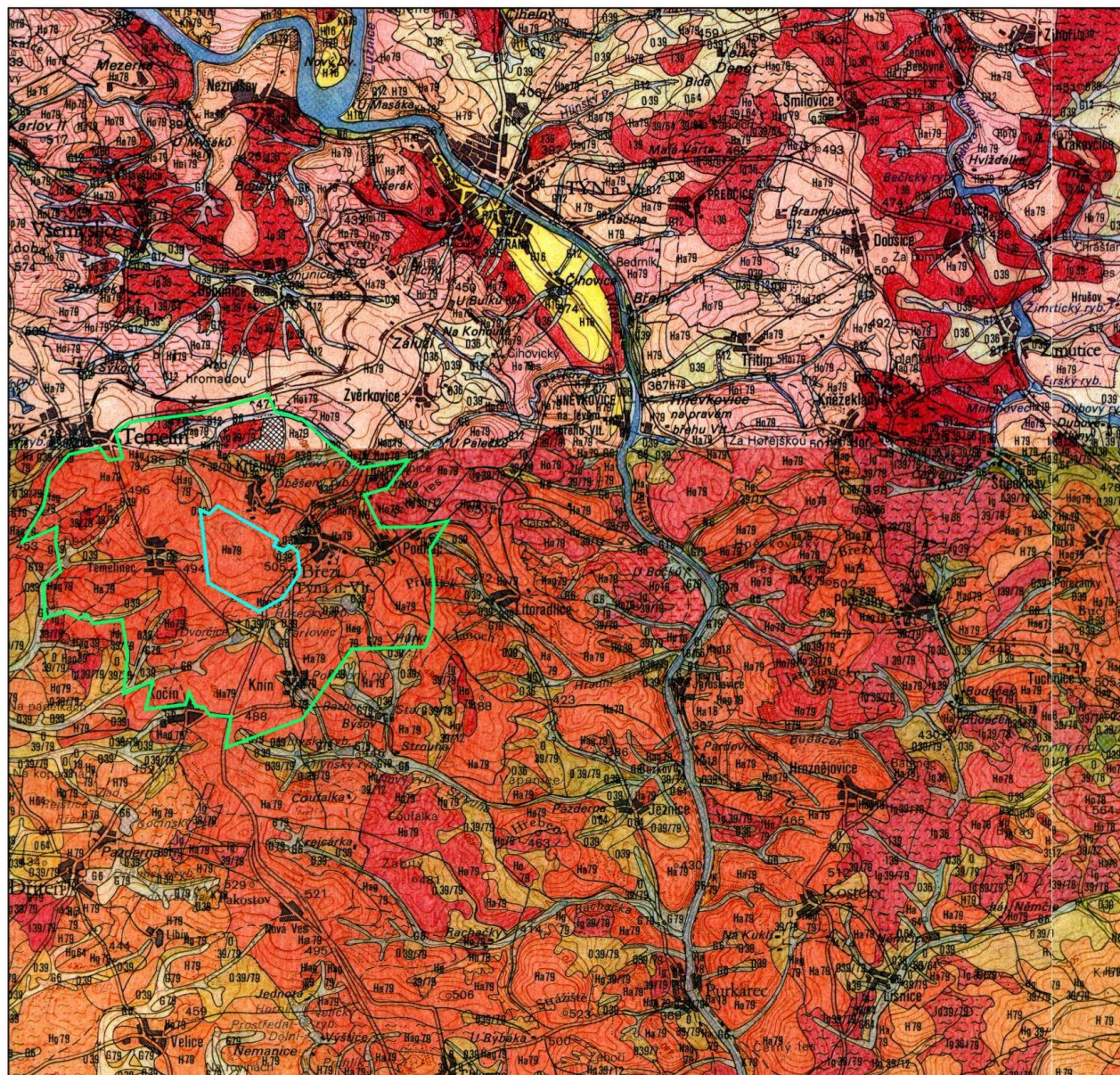
4. HYDROLOGICKÉ POMĚRY

- ✓ *Charakteristika povodí – plocha, délka, pramen, průtok, významné toky*
- ✓ *Pramenné vývěry, léčivé prameny, PHO,...*
- ✓ *Zdroje:*
 - *VLČEK, V. Vodní toky a nádrže, Praha, 1984.*
 - www.chmi.cz – český hydrometeorologický ústav, sekce hydrologie

PŘÍRODNÍ POMĚRY

5. PEDOLOGICKÉ FAKTORY

- ✓ *Stručný popis půdních typů v rámci bioregionu (event. PLO)*
- ✓ *Detailnější studie půdních typů v zájmovém území, jejich charakteristika, zrnitost, půdní druhy, BPEJ,..*
- ✓ *Zdroje:*
 - *Půdní mapy ČR 1:50 000 (Česká geologická služba)*
 - *Tomášek, M. Půdy České republiky, Praha: Český geologický ústav, 2 000, 68 s., ISBN 80-7075-403-6*

LEGEND

Map sheet 22 - 42 Bechyň

PŮDNÍ JEDNOTKY: 1 - V - eutrofa půda (Luvic); 2 - K - nekter; 3 - M - hlinčatom (Ortho Luvisol); 4 - I - ilimenzovaná půda (Albic Luvisol); 5 - 9 - ilimenzovaná půda ovlivněná (Pseudogleba); 6 - O - pseudogleba (Typ: Pseudogleba); 7 - O₁ - pseudogleba (Typ: Pseudogleba); 8 - O₂ - pseudogleba (Typ: Pseudogleba); 9 - O₃ - pseudogleba (Typ: Pseudogleba); 10 - H₁ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 11 - H₂ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 12 - H₃ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 13 - H₄ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 14 - H₅ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 15 - H₆ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 16 - H₇ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 17 - H₈ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 18 - H₉ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 19 - H₁₀ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 20 - H₁₁ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 21 - H₁₂ - hnilá půda (Typ: Cambisol); 22 - P₁ - pozdní lesní (Typ: Podzol); 23 - P₂ - pozdní lesní (Typ: Podzol); 24 - P₃ - pozdní lesní (Typ: Podzol); 25 - P₄ - pozdní lesní (Typ: Podzol); 26 - P₅ - pozdní lesní (Typ: Podzol); 27 - N - norní půda (Typ: Podzol); 28 - N₁ - norní půda (Typ: Podzol); 29 - G - glej (Typ: Gleysol); 30 - G₁ - glej (Typ: Gleysol); 31 - G₂ - glej (Typ: Gleysol); 32 - G₃ - glej (Typ: Gleysol); 33 - G₄ - glej (Typ: Gleysol); 34 - výhledové půdy.

PŮDOPISNÉ SUBSTRÁTY: 5 - norní usazený nekarbonátový úložiště; 12 - nesulfovanný usazený nekarbonátový úložiště; 16 - terasové slánky nekarbonátové; 18 - terasové slánky nekarbonátové; 22 - ratištní pískovce; 24 - správcové hlíny kyselé; 26 - slánky nekarbonátové; 28 - zátěsné a záplavné pískovce; 30 - výhledové půdy; 32 - výhledové půdy; 34 - výhledové půdy.

Příklad čísel půdně-substrátové jednotky: 19 36 - ilimenzovaná půda ovlivněná usazená na správné hlíně.

Map sheet 22 - 44 Hluboká nad Vltavou

PŮDNÍ JEDNOTKY: 1 - V - eutrofa půda; 2 - K - nekter; 3 - M - hlinčatom ovlivněná; 4 - I - ilimenzovaná půda; 5 - I₁ - ilimenzovaná půda ovlivněná; 6 - O - pseudogleba; 7 - O₁ - pseudogleba; 8 - O₂ - pseudogleba; 9 - O₃ - pseudogleba; 10 - H₁ - hnilá půda; 11 - H₂ - hnilá půda; 12 - H₃ - hnilá půda; 13 - H₄ - hnilá půda; 14 - H₅ - hnilá půda; 15 - H₆ - hnilá půda; 16 - H₇ - hnilá půda; 17 - H₈ - hnilá půda; 18 - H₉ - hnilá půda; 19 - G₁ - glej; 20 - G₂ - glej; 21 - G₃ - glej; 22 - výhledové půdy; 23 - výhledové půdy; 24 - výhledové půdy; 25 - výhledové půdy; 26 - výhledové půdy; 27 - výhledové půdy; 28 - výhledové půdy.

PŮDOPISNÉ SUBSTRÁTY: 4 - norní usazený nekarbonátový úložiště; 12 - nesulfovanný usazený nekarbonátový úložiště; 16 - terasové slánky nekarbonátové; 18 - terasové slánky nekarbonátové; 22 - ratištní pískovce; 24 - správcové hlíny kyselé; 26 - slánky nekarbonátové; 28 - zátěsné a záplavné pískovce; 30 - výhledové půdy; 32 - výhledové půdy; 34 - výhledové půdy.

Příklad čísel půdně-substrátové jednotky: 0 39 - pseudogleba na polygenetické hlíně kyselé.

 Temelín power plant area
 protection zone of the power plant

SCALE 1: 50 000

Appendix 8.6
SOIL MAP

Documents for environmental impact assessment of Temelín NPP

PŘÍRODNÍ POMĚRY

6. BIOTA

- ✓ *Charakteristika rostlinné a živočišné složky v rámci bioregionu - stručně!!*
- ✓ *Popis druhů R a Ž přímo v zájmovém území (typické, zvláštnosti, chráněné)*
- ✓ *Zdroje:*
 - *CULEK, M. et al. Biogeografické členění ČR, Praha: Enigma, 1996.*
 - *ALBRECHT, J. Chráněné území České republiky - Českobudějovicko, Praha: AOPK ČR a Ekocentrum Brno, 2003.*

4. Přehled a charakteristika typů biotopů

Tvoří součást „biogeografické diferenciací krajiny v gebiocenologickém pojetí“ (Buček, Lacina 2007).

Jednotlivé metodické kroky:

1. Diferenciace **potenciálního** (přírodního) stavu geobiocenóz
2. Diferenciace **současného** stavu geobiocenóz (typy biotopů)
3. Kategorizace současných geobiocenóz dle intenzity **antropického ovlivnění**
4. Kategorizace současných geobiocenóz dle **stupně ekologické stability**
5. Diferenciace území z hlediska ochrany a tvorby krajiny včetně vymezení **ekologicky významných segmentů krajiny (EVSK)**

4. Přehled a charakteristika typů biotopů

- *Hodnocení současného stavu vegetační složky geobiocenóz*
- *Struktura, druhové složení, základní funkční a ekologické vlastnosti, intenzita antropického vlivu na vegetaci*
- *2 stupně mapování:*
 - ✓ **MAPOVÁNÍ KRAJINY**
 - ✓ **MAPOVÁNÍ FYTOCENÓZ**

4. Přehled a charakteristika typů biotopů

Postup prací:

- A. *Zmapování současného stavu vegetace (typů biotopů) vybraného zájmového území dle metodiky Vondrušková a kol. (1994) + stručná **charakteristika***
- B. *Zařazení zjištěných typů biotopů dle **Katalogu biotopů ČR (2001)***
- **Př. Biotop:** T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd (Acidophilous grassland on shallow soils)
 - **Aktuální vegetace:** 42.1 Louky přírodě blízké, extenzivní, s významným podílem přirozených druhů

4. Přehled a charakteristika typů biotopů

- **Cíl** – vylišit plochy s různým druhem a intenzitou antropogenních faktorů, jejichž důsledkem jsou rozdíly v druhovém složení, struktuře a ekologických vlastnostech přítomných společenstev
- **Základní výstup** – vymezení relativně ekologicky stabilních společenstev - **EVSK**

5. Přehled a charakteristika EVSK a VHP

- ***EVSK*** = základ „kostry ekologické stability“
- Základní podklad pro zpracování návrhu ***ÚSES***
- Mapujeme tedy ***SOUČASNÝ STAV!!!!***
- ***Rostlinná společenstva*** – nejzřetelnější a nejsnáze rozlišitelný indikátor stavu ekosystémů

5. Přehled a charakteristika EVSK a VHP

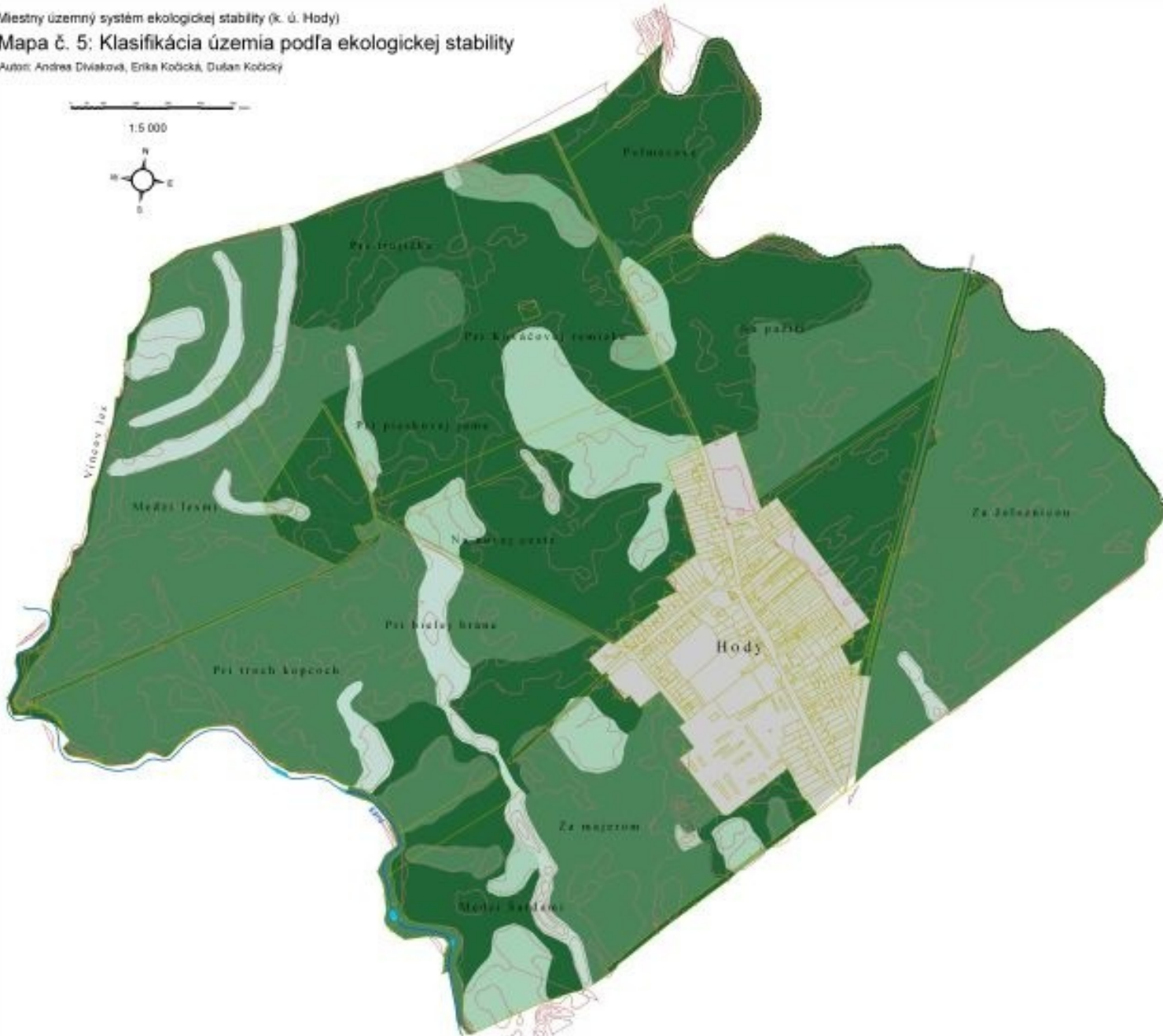
- *Významné historické prvky – příklady:*

Mapa č. 5: Klasifikácia územia podľa ekologickej stability

Autori: Andrea Dvinská, Erika Kočíková, Dušan Kočícky

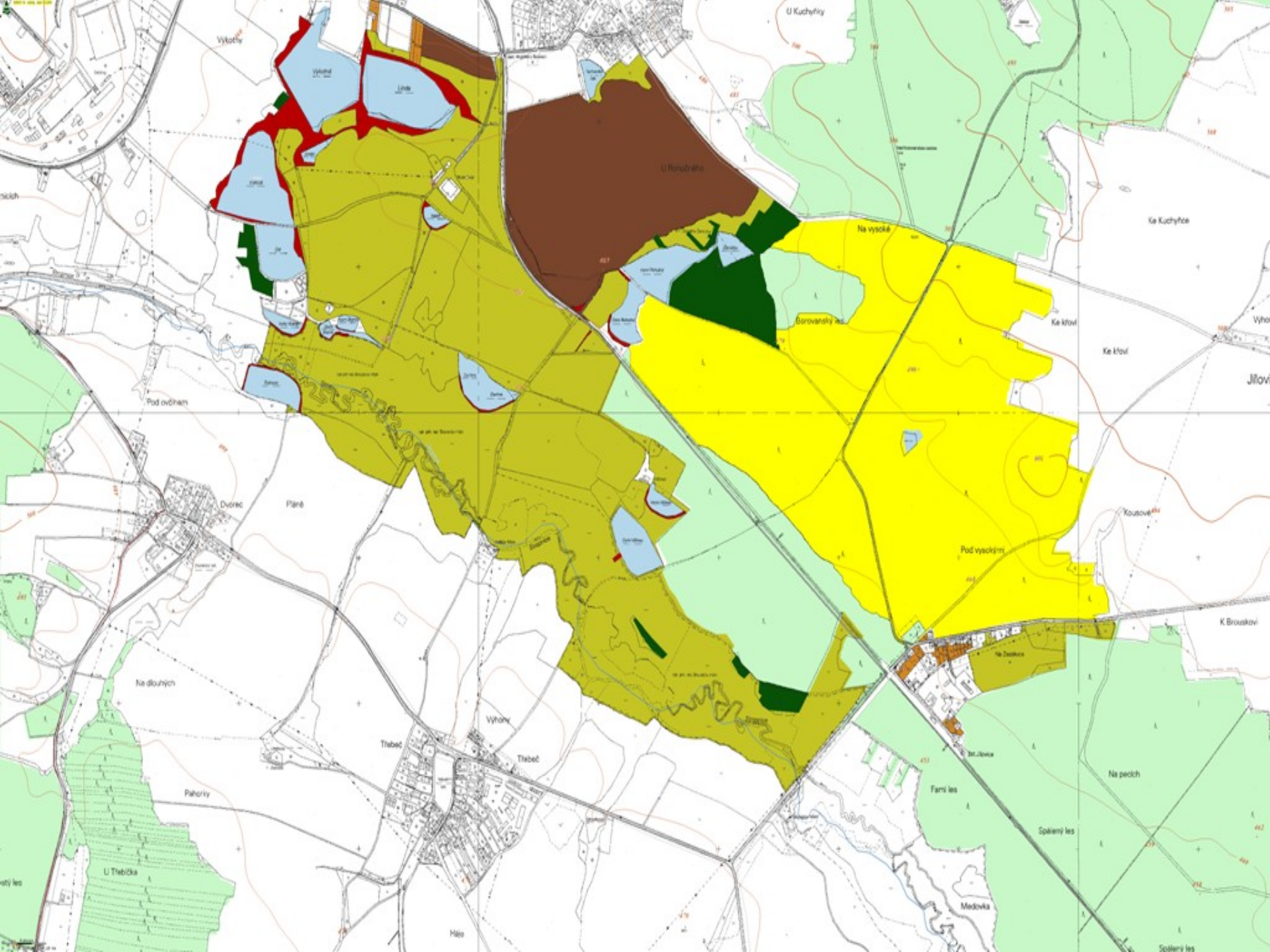
1:5 000

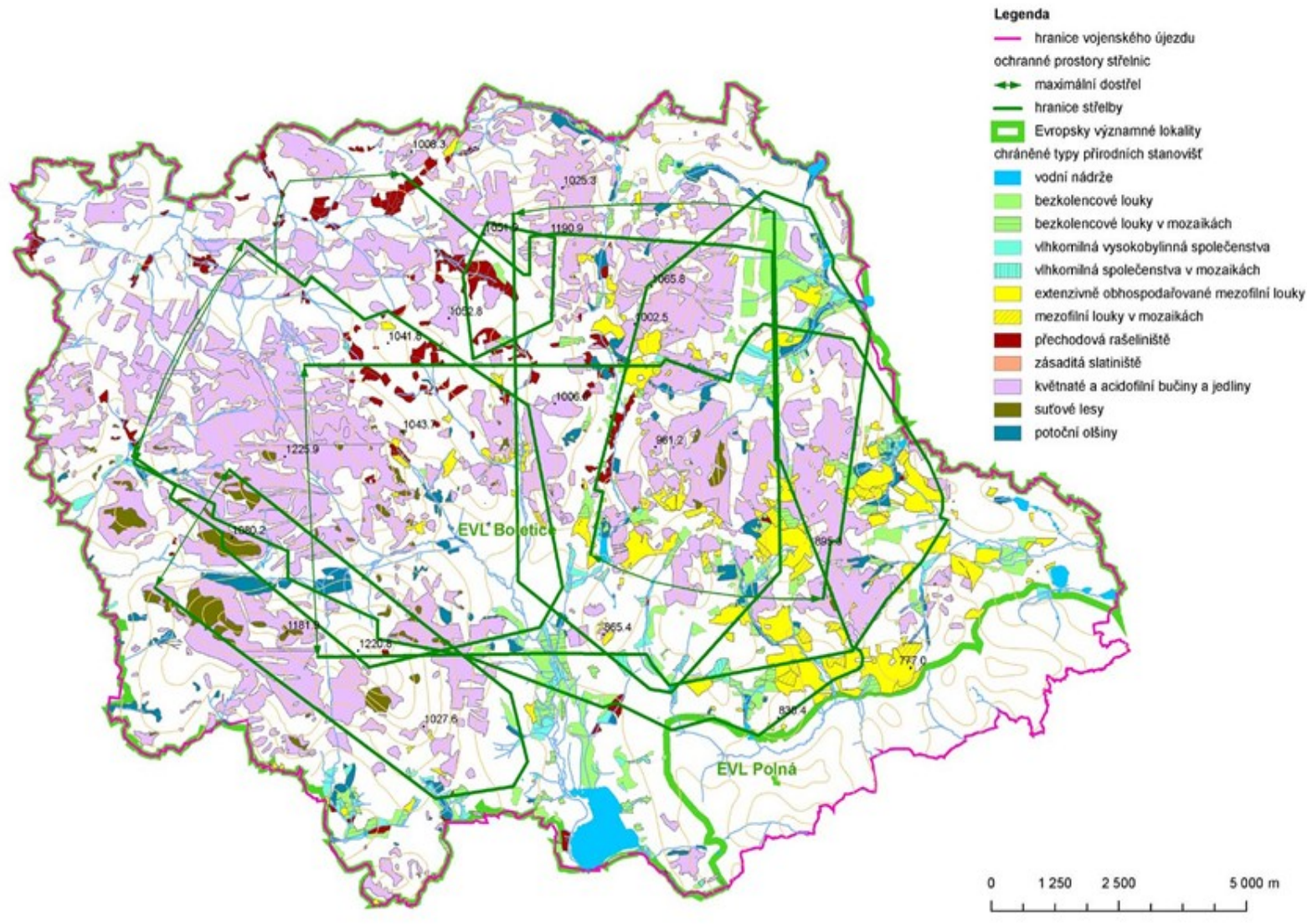
Legenda:

Stupeň ekologickej stability

- 1 - územie s veľmi nízkou ekologicou stabilitou
- 2 - územie s nízkou ekologicou stabilitou
- 3 - územie so strednou ekologicou stabilitou
- 4 - územie s vysokou ekologicou stabilitou
- 5 - územie s veľmi vysokou ekologicou stabilitou
- stavilár

**Příloha B/1. Evropsky významné lokality ve Vojenském újezdu Boletice
- typy přírodních stanovišť chráněné podle směrnice 92/43/EHS**

6. Návrh zásad trvale udržitelného využití krajiny

...“- stráně a suťová pole jsou pro zemědělskou produkci bez významu. Ani lesní hospodářství neslibuje zisky. Jsem budoucím vlastníkem lesa v této lokalitě a vím, že dřevo z něj je sukovité, prohnilé a často se nedá prodat ani jako palivo. Doporučuji ponechání lesů na stráních Suchého žlebu jejich samostatnému vývoji. To předpokládá jejich odkup státem a začlenění do rezervace MK-střed.

- za velice cenné a neprávem opomíjené bych označil ostrůvky teplomilných a pastevních rostlinných společenstev, které se uchovaly na několika ze skalnatých ostrohů, zejména pak v lokalitě Palouček a vytvoření maloplošného chráněného území. V rámci ochrany genofondu bych doporučoval pravidelné odstraňování náletových dřevin. Dále bych uvažoval o odstranění borovicového lesa západně od Paloučku a rozšíření lokality.*
- z areálu Kozí horka navrhuji udělat maloplošné chráněné území teplomilných cévnatých rostlin. Případně bych uvažoval o pastvě koz, která by zajistila udržení jalovcové louky....“*

7. Závěr

8. Abstrakt

„...Krajina okolo Veselského Chlumu je krásná právě pro příspěvek, který zde zanechaly generace místních obyvatel. Opouštění tradičních zemědělských postupů má za následek i to, že místní krajina se stává zraněnou, ztrácí svou duši a namísto harmonie se v ní objevuje nesoulad. Protože je každá krajina především celkem a ne souborem jednotlivin, je vždy vhodné uvažovat o správě jejího celku. Zároveň je přitom zřejmě nutné, aby do jejího budoucího využití byli vtaženi všichni ti, jichž se to týká. Vždyť jestliže byla harmonická kulturní krajina minulosti především vedlejším důsledkem tradičního zemědělství, je zřejmé, že i do budoucí podoby krajiny se nemůže otisknout jen snaha ochranářů, ale i uvědomění si její hodnoty ze strany potomků dávných hospodářů....“

9. Literatura a prameny

- CULEK, M. a kol. *Biogeografické členění České republiky. II. díl.* Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2005. 589 s.
- CULEK, M. *Charakteristika biogeografických podprovincií a bioregionů v České republice.* 2004.
- CHYTRÝ, M.; KUČERA, T.; KOČÍ, M. (eds.) *Katalog biotopů České republiky : interpretační příručka k evropským programům Natura 2000 a Smaragd.* Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2001. 304 s.
- KOKOLIA, V. *Slovník grafiky 2.* (na <http://www.kokolia.eu/grafika2/slovník-gr2>)
- MACKOVČIN, P. (regionální editor IX. svazku). *Brněnsko : chráněná území ČR. IX.* Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny, 2007. 932 s.

DĚKUJI ZA POZORNOST...